

Karjalan X Lääketiedepäivät
Petroskoi 22.-23.10.2008

Lasten ja nuorten terveyshaasteet

Tiina Laatikainen, ylilääkäri
Kansanterveyslaitos

Pysyvät vammat ja pitkäaikaissairastavuus

Lasten pysyviä vammoja

- Kehitysvammaisuus 1,2%
- Rakennevika 1,2%
- Vaikea skolioosi 0,4%
- CP-vammaisuus 0,3%
- Vaikea kuulovika 0,3%
- Vaikea näkövika 0,15%
- Tapaturman jälkitila 0,1%

Pitkäaikaisia sairauksia alle 15 -vuotiailla

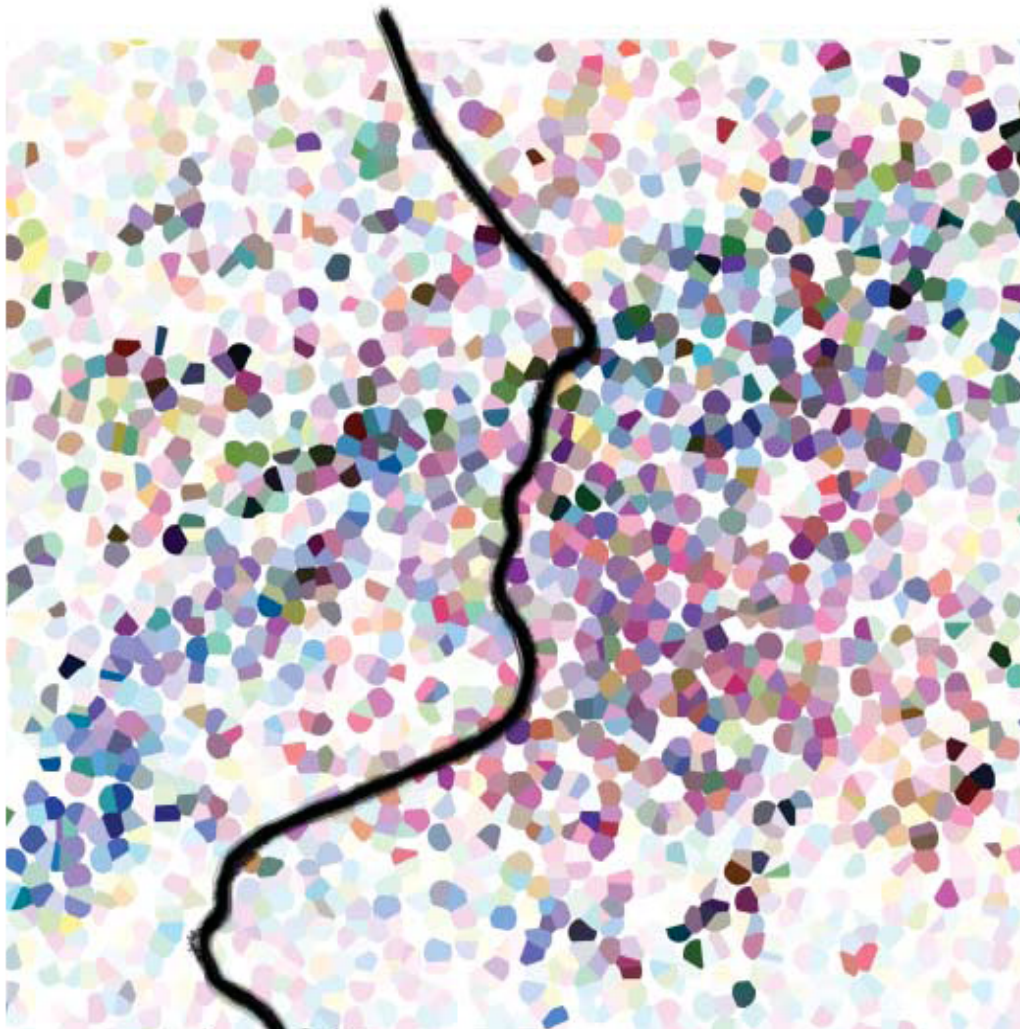
Mielenterveyden häiriöt	15%	Karsastus	1,2%
– Vaatii erikoissairaanhoidoa	5-7%	Epilepsia	0,7%
Allergia	34%	Diabetes	0,4%
– Astma	4-7%	Nivelreuma	0,1%
– Allerginen nuha	15-25%	Syöpä	0,1%
– Allerginen ihottuma	15-19%		
Oppimisen/kehityksen häiriö	10%		
– Vaatii erikoissairaanhoidoa	3%		

Lasten ja äitien allergisuus (positiivinen ihotesti eri allergeeneille) Suomessa ja Venäjällä

	Lapsi		Äiti	
	Venäjä (%)	Suomi (%)	Venäjä (%)	Suomi (%)
Koivu	2	27	6	14
Timotei	5	28	4	12
Pujo	5	8	9	9
Kissa	4	20	4	10
Koira	3	22	5	14
Hevonen	0,2	6	1	5
Lehmä	1	3	3	8
Punkki	9	9	7	12
Turska	0,2	0,3	2	3
Kaura	1	2	2	3
Vehnä	1	12	2	9
Maito	0,2	0,3	2	3
Yksi positiivinen	16	43	18	36

vonHerzen L et al.
JACI 2006

Kansallinen allergiaohjelma 2008–2018 – aika muuttaa suuntaa

Tärkein tieto

- ▶ Allergisten sairauksien ja niiden aiheuttamien haittojen ja kustannusten vähentämiseksi tarvitaan uudenlaista strategiaa.
- ▶ Oireiden hoidosta on siirryttävä ehkäisyyn suuntaan. Tavoitteena on parantaa väestön sietokykyä ja vähentää allergeenien tarpeetonta välttämistä.
- ▶ Ilmanlaadun parantamiseen on panostettava; tämä tarkoittaa niin tupakansavuaaltistuksen loppumista kuin sisäilmaongelmien korjaamista.
- ▶ Vaikeiden allergioiden hoitoon ja pahenemisen ehkäisyyn on käytettävä riittävästi voimavaroja.
- ▶ Kansallinen allergiaohjelma on koko väestölle, potilaille ja potilasjärjestöille, terveydenhuollon henkilöstölle, viranomaisille ja lainsäätäjille tarkoitettu koulutus- ja valistusohjelma. Sillä pyritään vaikuttamaan niin asenteisiin kuin ympäristöön.

Lasten ja nuorten kuolleisuus

0-19 vuotiaiden kuolemat (1999-02)

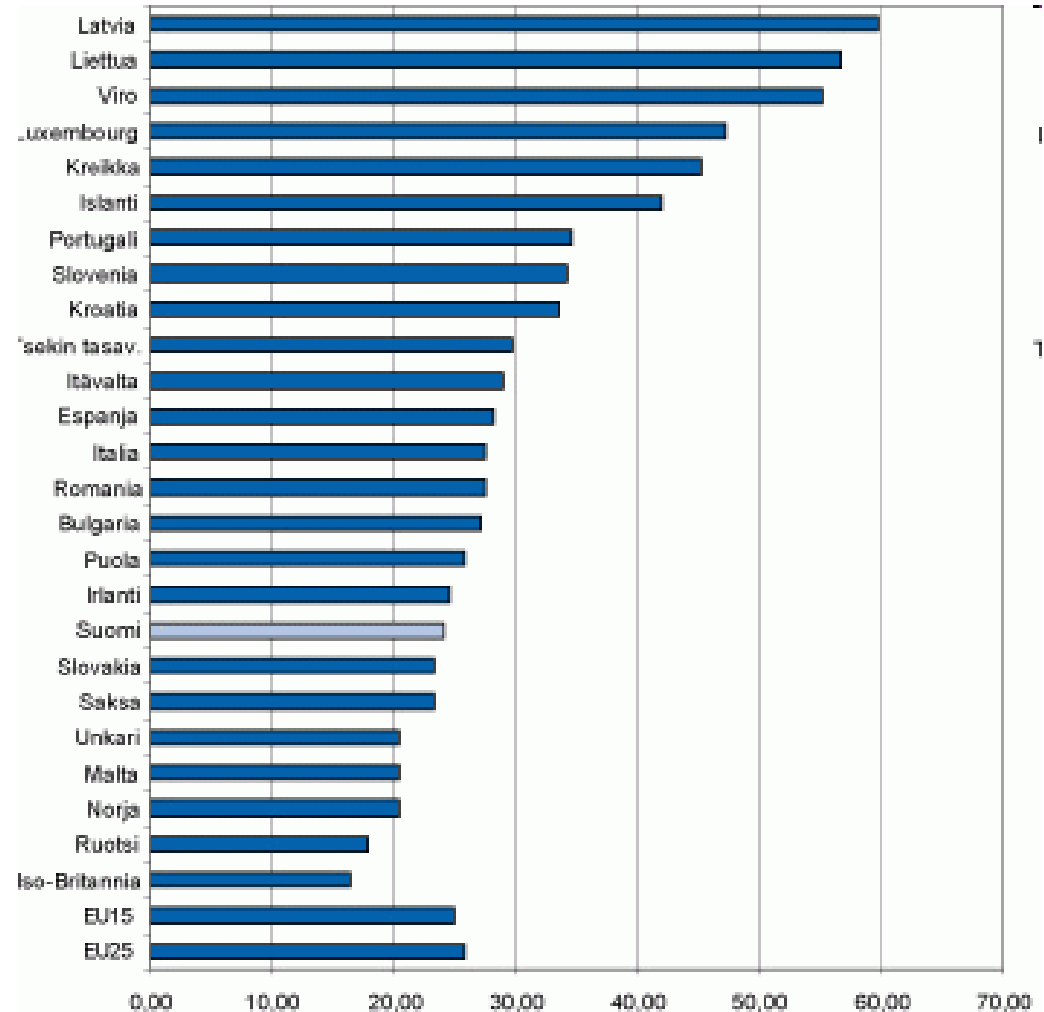
	Lkm	Osuus (%) kuolemista	Vähennemä 92-02 (%)
• Perinataaliset	81	17	50
• Rakenneviat	89	19	46
• Kätkytkuolemat	14	3	61
• Syöpätaudit	37	8	14
• Muut sairaudet	80	17	25
• Tapaturmat	116	25	34
• Väkivalta	58	12	32
• Kaikki kuolemat	471	100	39

Imeväiskuolleisuus

- Alentunut 1970-2003 13/1000 3/1000
- 75% neljän ensimmäisen elinviikon aikana
- Syyt:
 - Ennenaikainen synnytys
 - Rakenneviat
- Neuvolat, hoito ja elinolosuhteet

Lasten ja nuorten tapaturmakuolleisuus

- Vähentynyt voimakkaasti
- Lapsilla johtuu liikenteestä ja hukkumisista
- Nuorilla liikenteestä ja myrkytyksistä
- Henkilövahinkokuolemista nuorilla (15-19v.) 1/3 itsemurhia
- Suomalaisten 15-24 -vuotiaiden tapaturmakuolleisuus Eurooppalaista keskitasoa

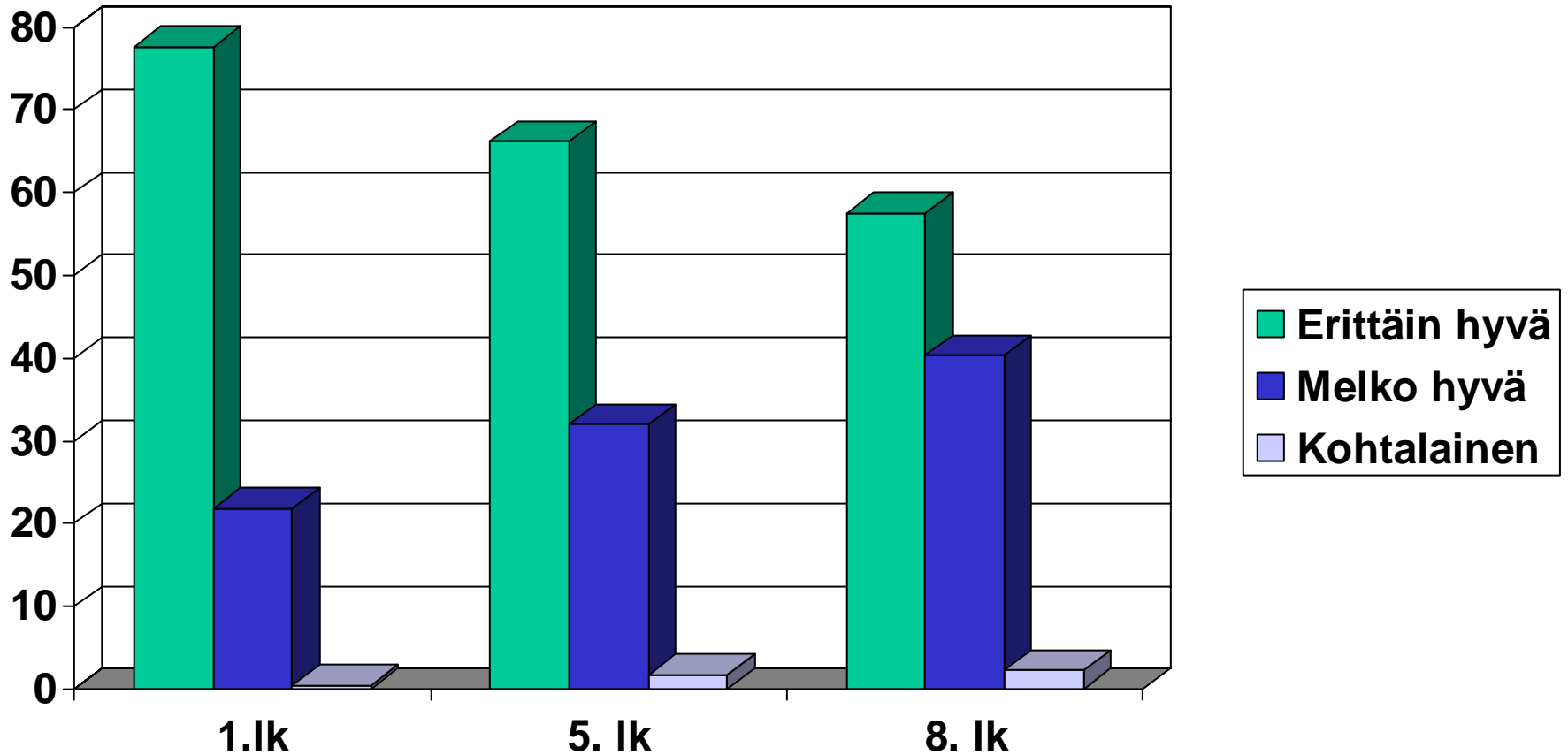

Nuorten kuolleisuus (/100 000) 2002

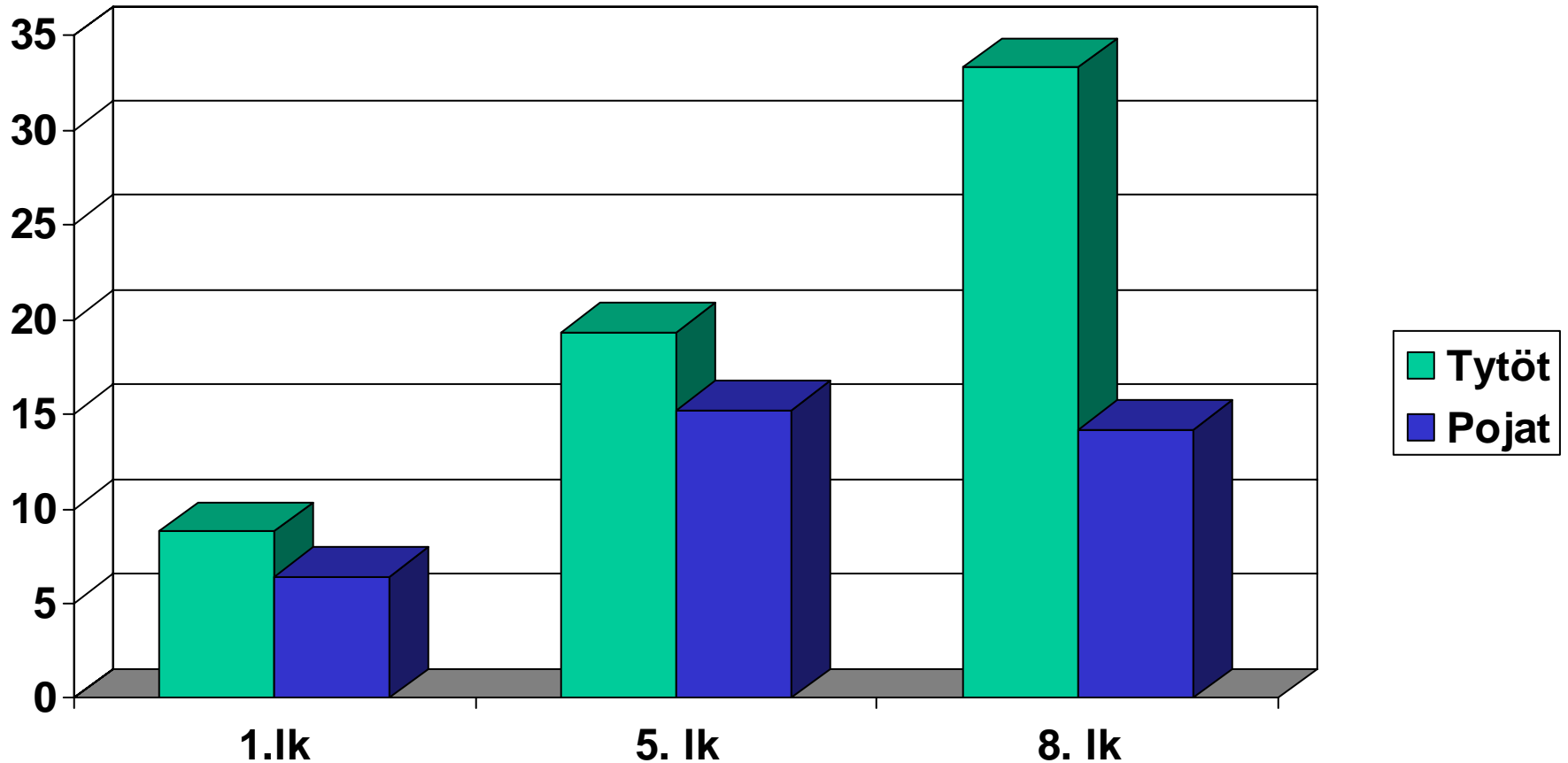
	Pojat		Tytöt	
Ikä	10-14	15-19	10-14	15-19
Taudit	7	16	7	10
Tapaturmat ja väkivalta	8	52	6	18

Oireilu ja elintavat

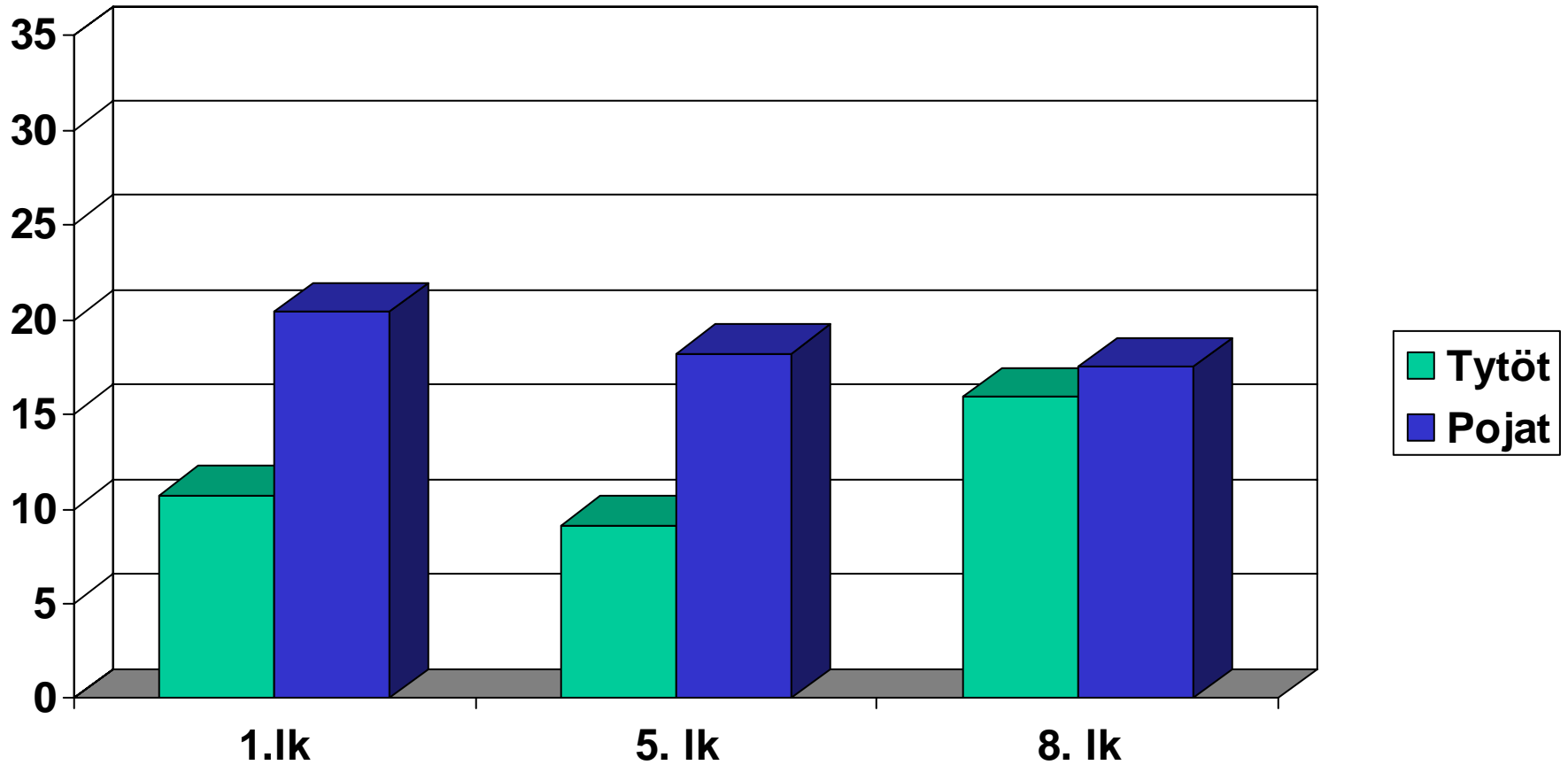
Vanhemman arvio lapsen terveydentilasta (%)

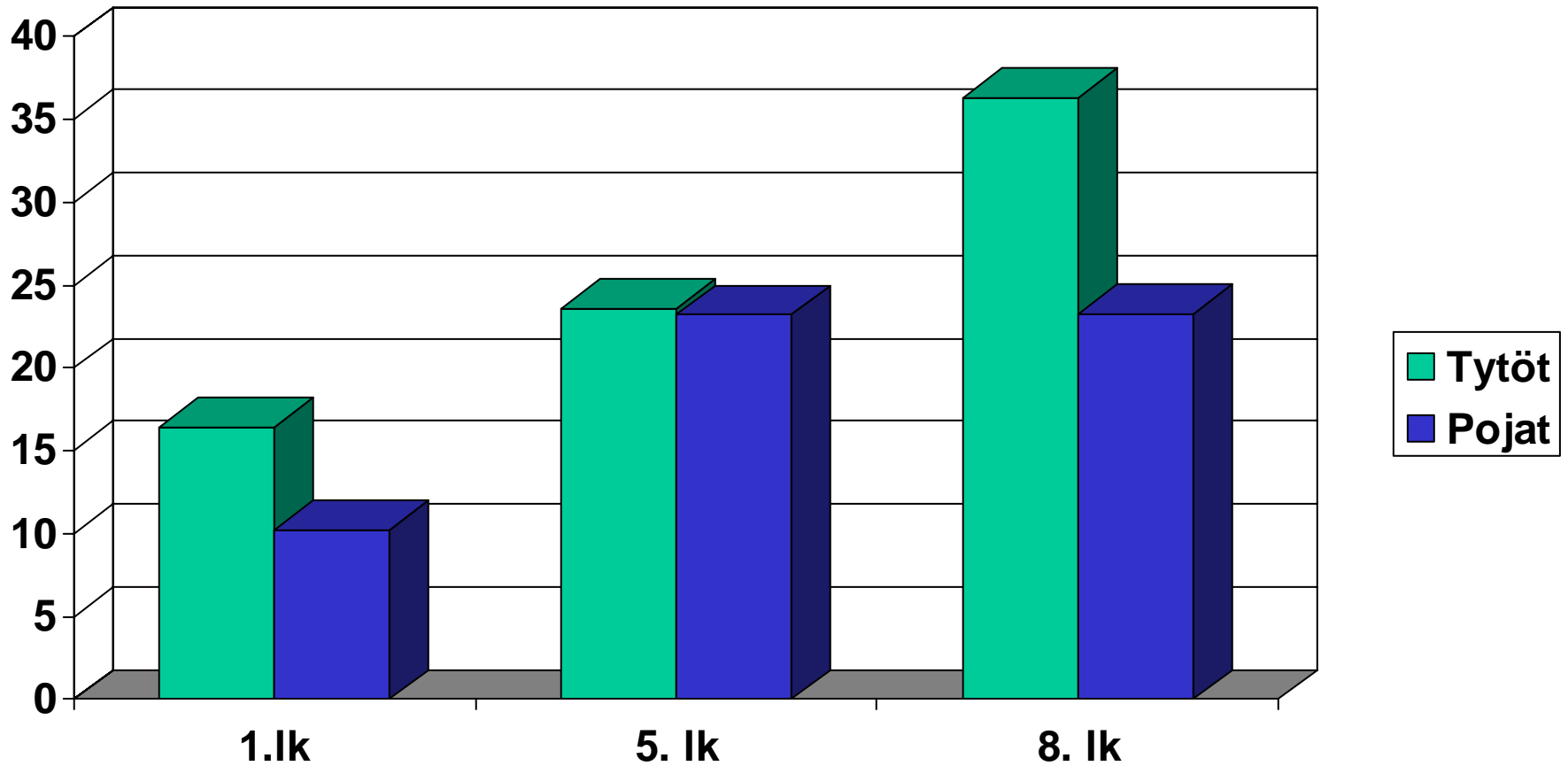
Päänsärkyä kerran viikossa tai useammin (%)

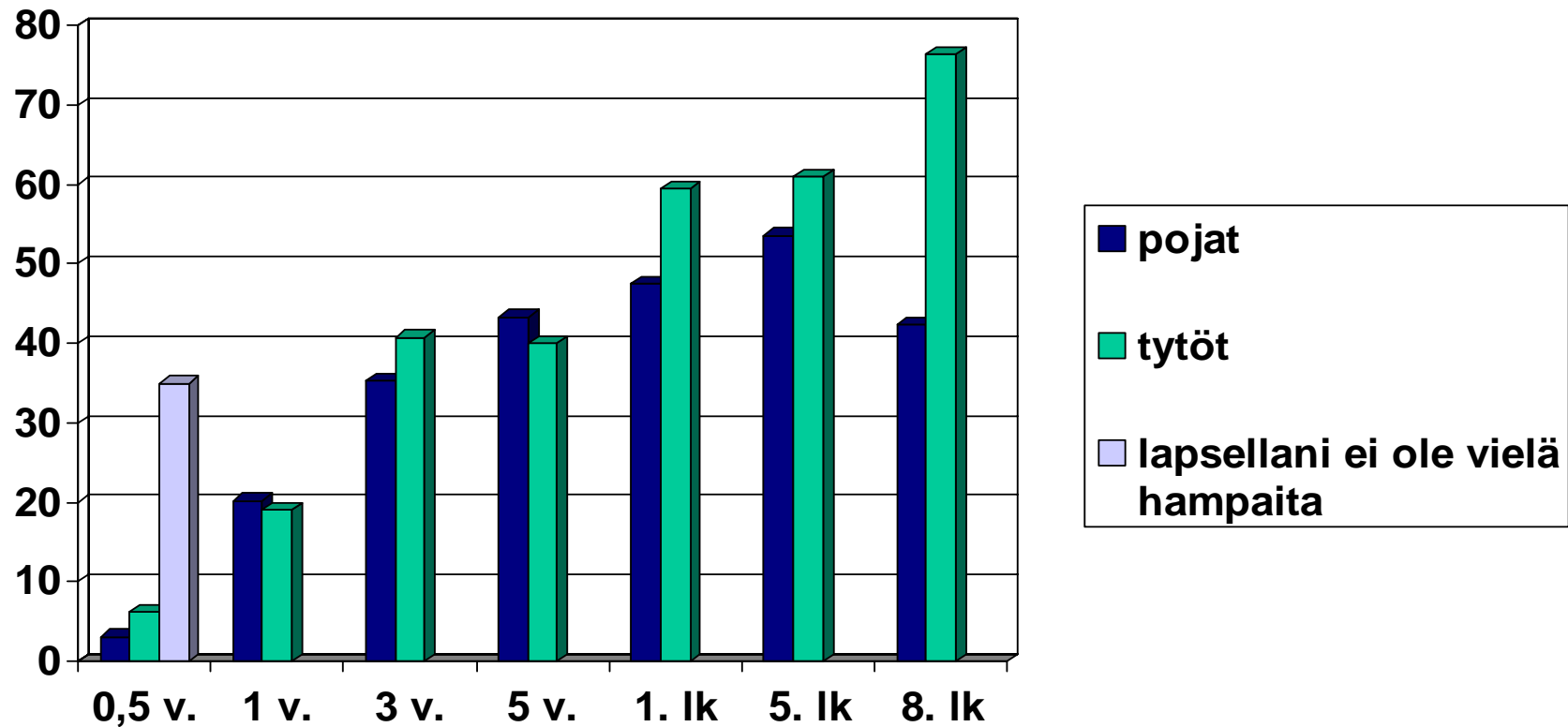
Keskittymisvaikeuksia kerran viikossa tai useammin (%)

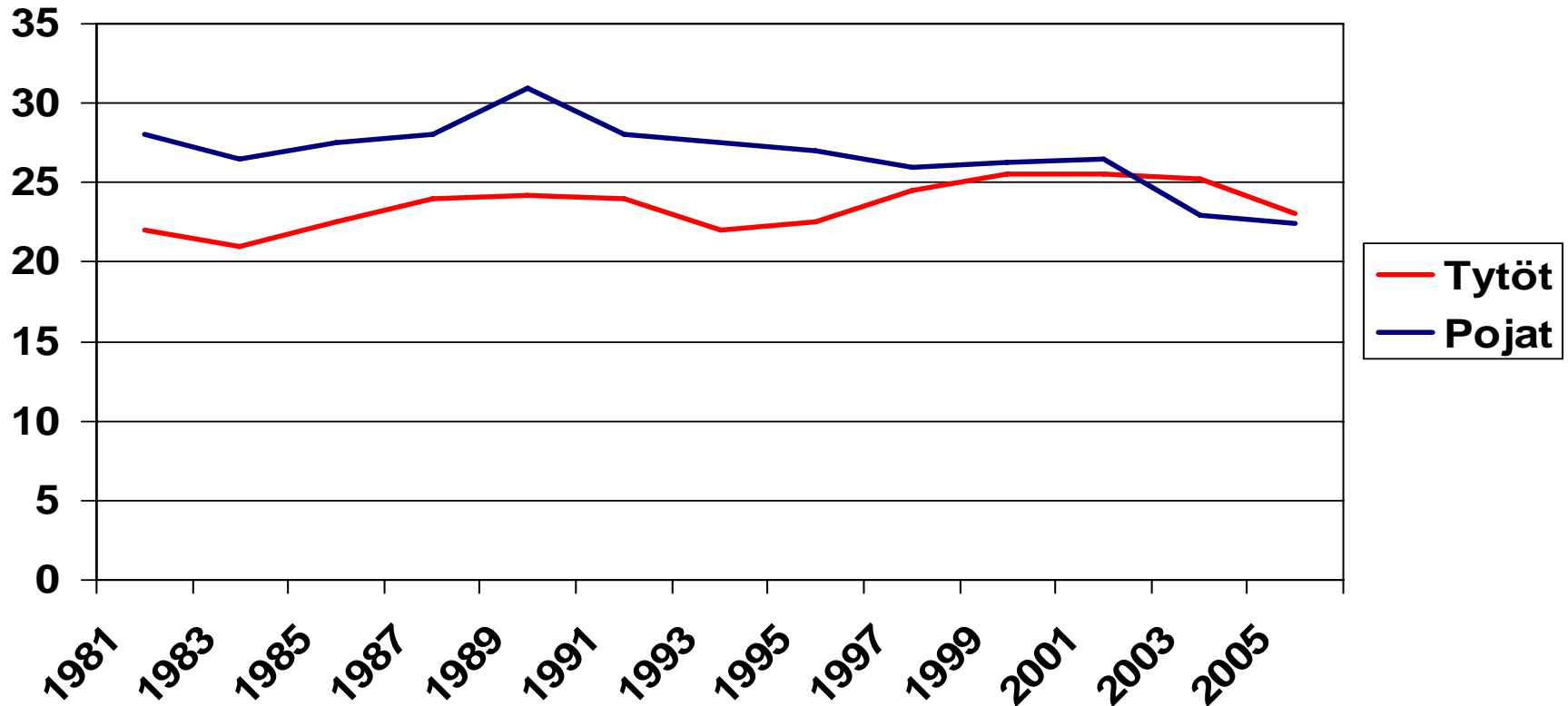
Väsymystä, uupumusta kerran viikossa tai useammin (%)

Hampaiden harjaus 2 x pv (%)

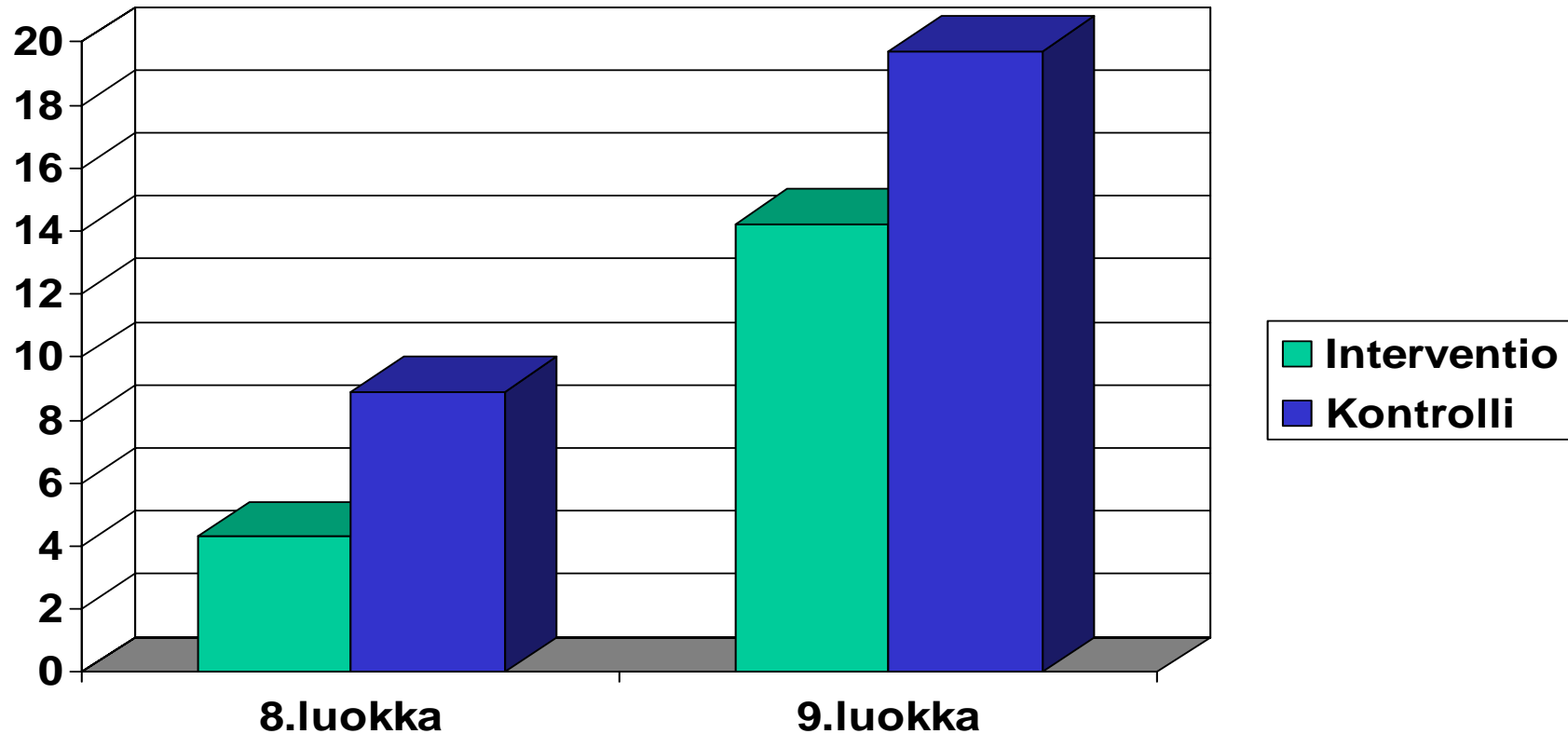
Päivittäin tupakoivat 14-18 vuotiaat

7. luokan jälkeen tupakoinnin aloittaneet

%

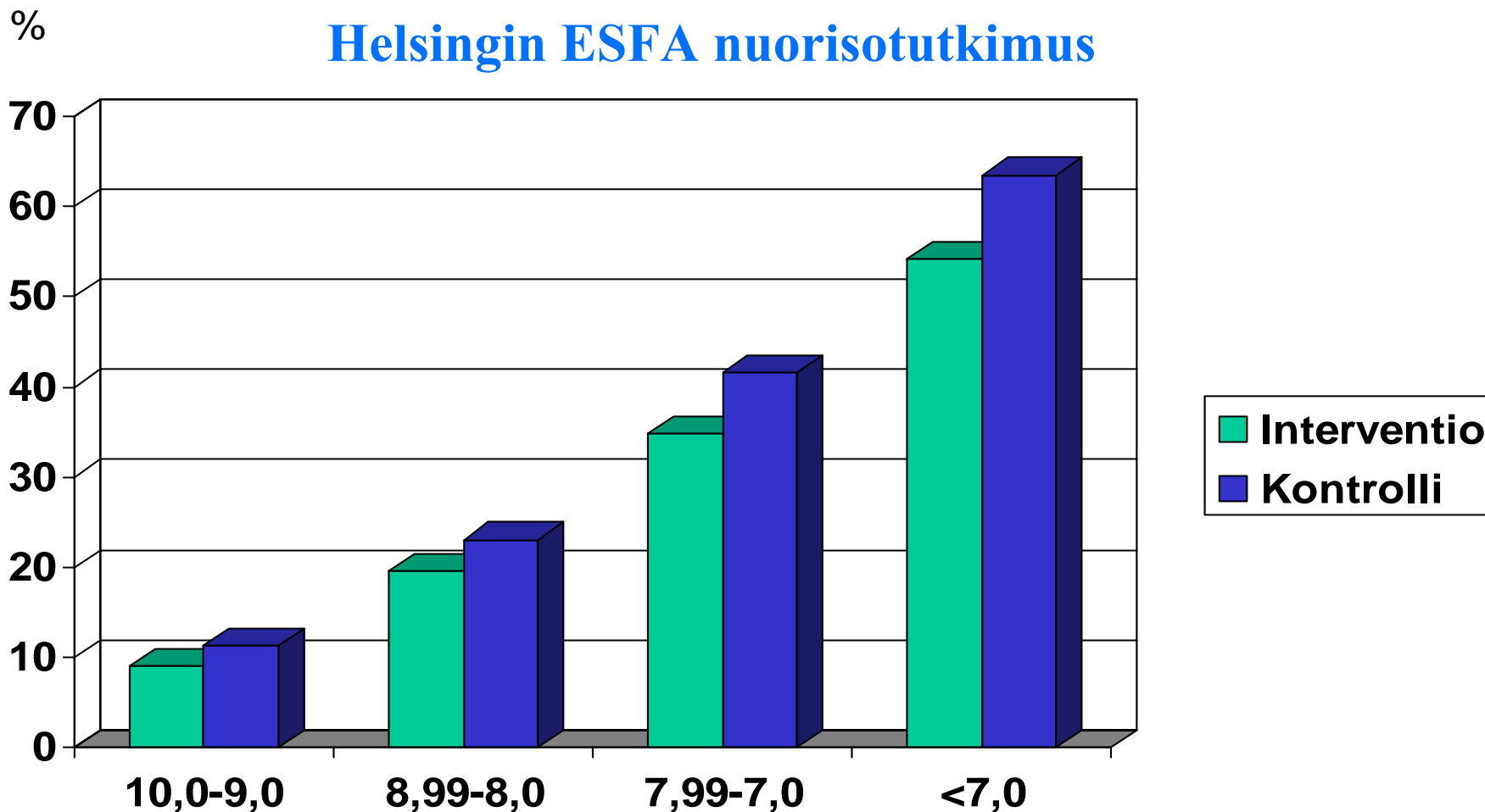
Helsingin ESFA nuorisotutkimus

OR=2,18
(1,42-3,36)

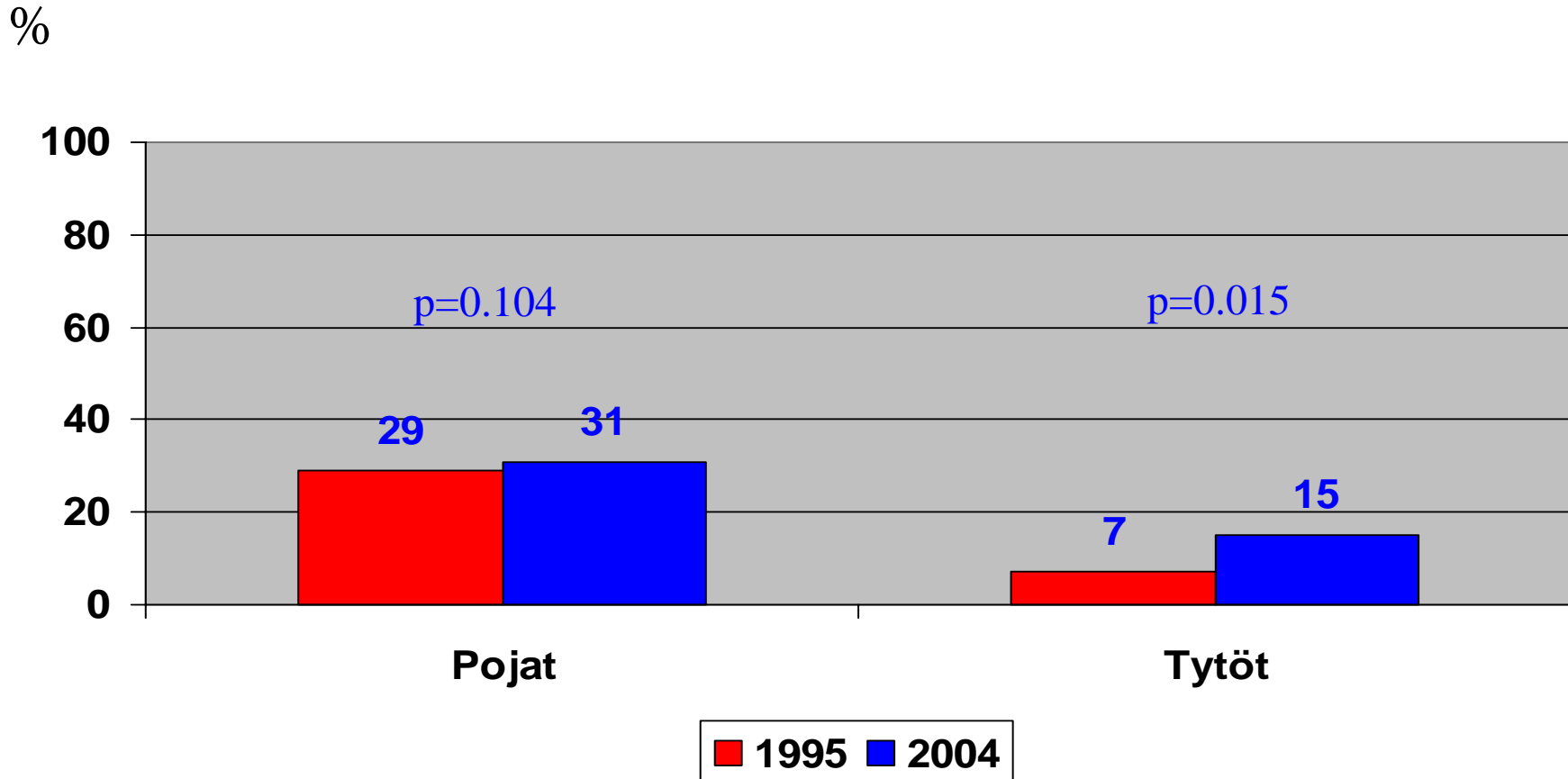
OR=1,49
(1,13-1,96)

9. luokkalaisten tupakointi koulumenestyksen mukaan

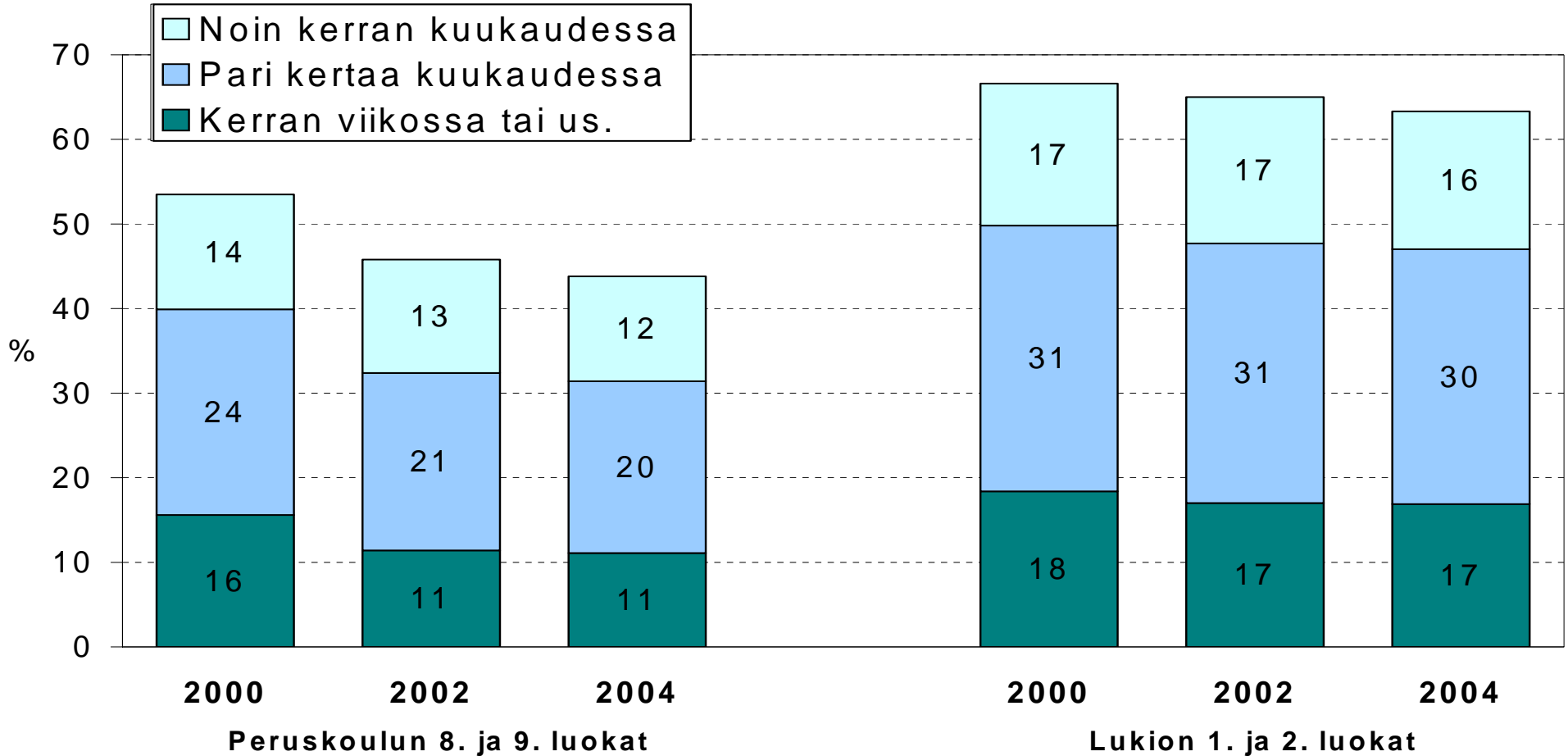

Päivittäin tupakoivat 1995, 2004

(Pitkärannan 9. luokkalaiset)

Suomalaisten koululaisten alkoholinkäyttö 2000-2004

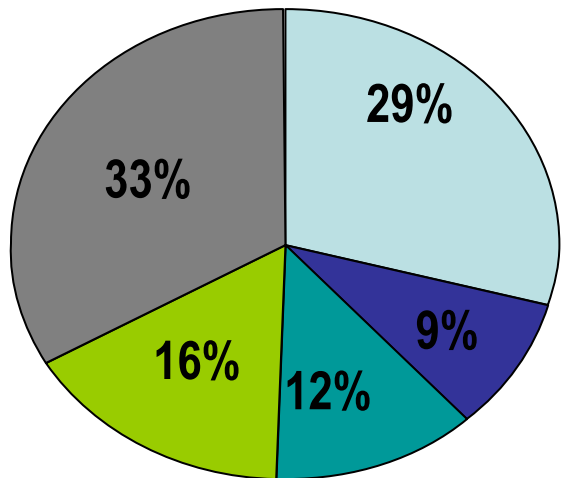

Stakes: Kouluterveyskysely

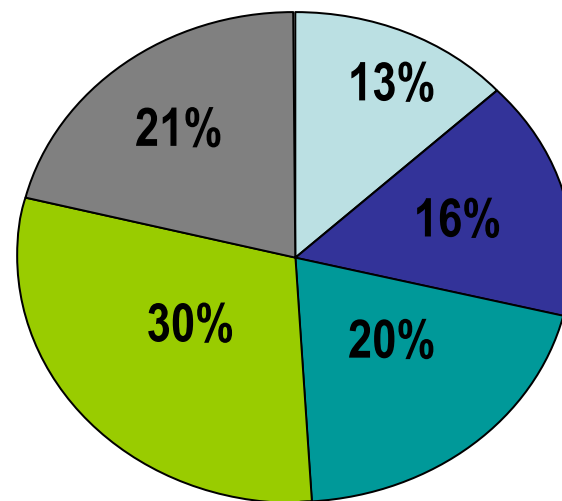
Первый опыт алкогольного опьянения, 15 летние, Питкяранта

Ensimmäinen humaltumiskokemus, 15 –vuotiaat Pitkäranta

Мальчики Pojat

1995

2004

нет опыта
 6 класс
 7 класс
 8 класс
 9 класс
 Ei humaltumiskokemusta

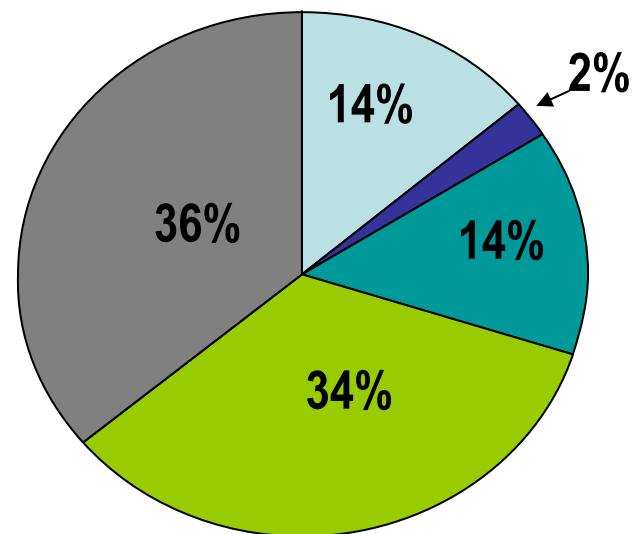
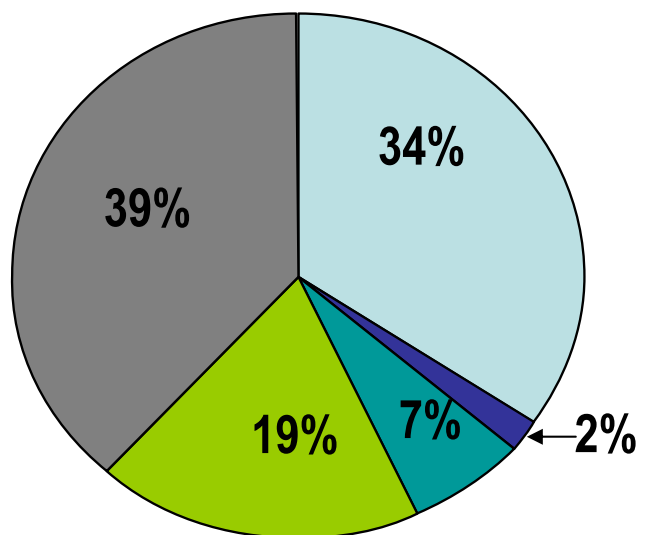
Первый опыт алкогольного опьянения, 15 летние, Питкяранта

Ensimmäinen humaltumiskokemus, 15 –vuotiaat Pitkäranta

1995

2004

Девочки
Tytöt

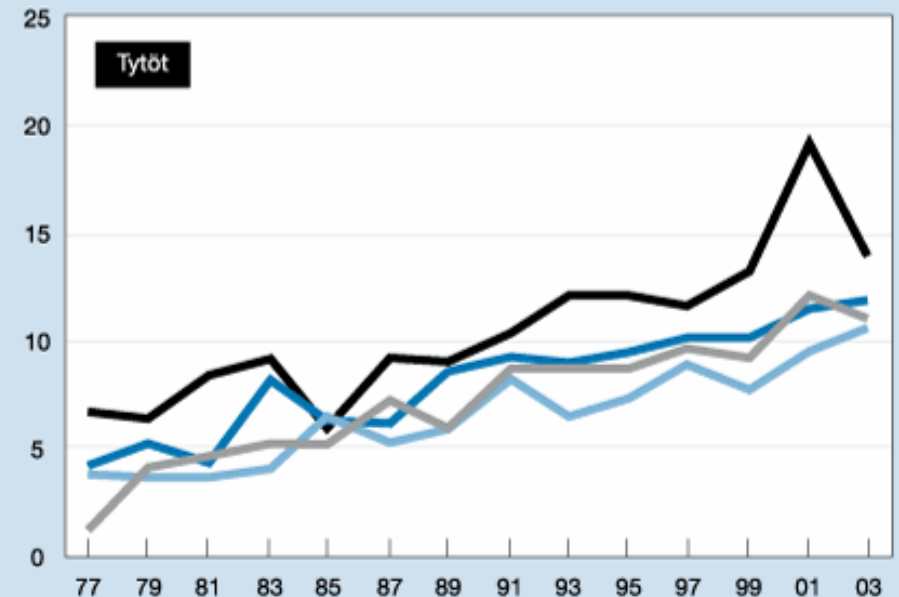
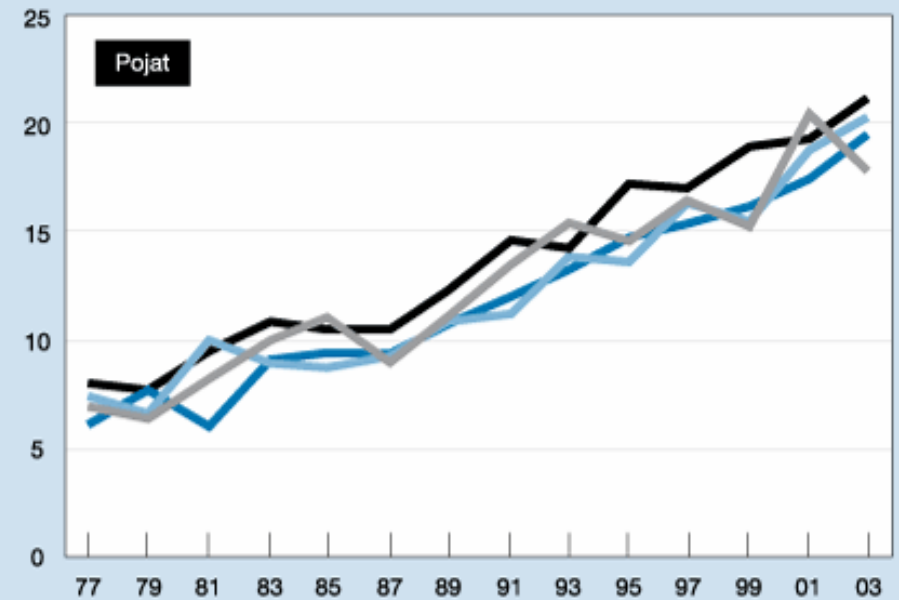

нет опыта
 6 класс
 7 класс
 8 класс
 9 класс
 Ei humaltumiskokemusta

Lasten ja nuorten ylipainoisuus

- kasvava terveysongelma
- tyypin 2 diabeteksen esiintyvyys lisääntynyt lapsilla ja nuorilla

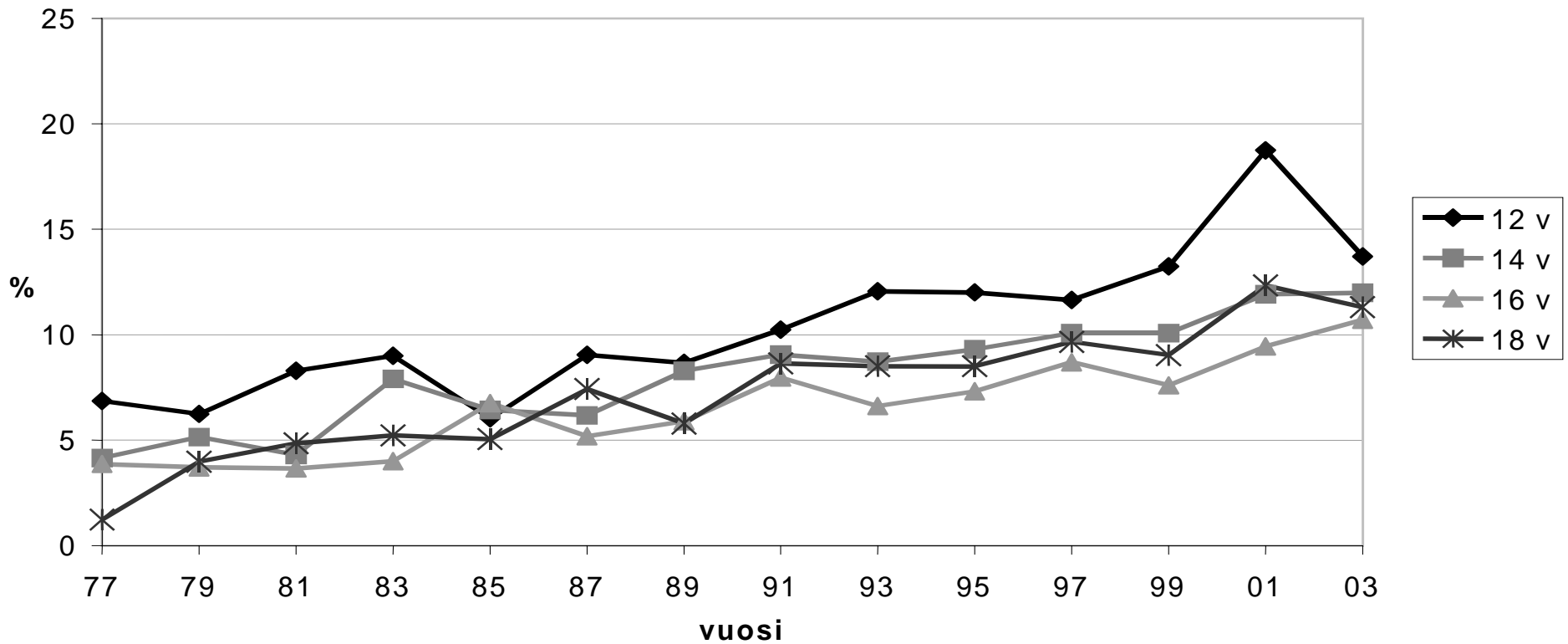
Kuva. Ylipainoisten osuus (%) 12–18-vuotiaista pojista ja tytöistä vuosina 1977–2003 (lähde: Nuorten terveystapatutkimus).

— 12-v. — 14-v. — 16-v. — 18-v.

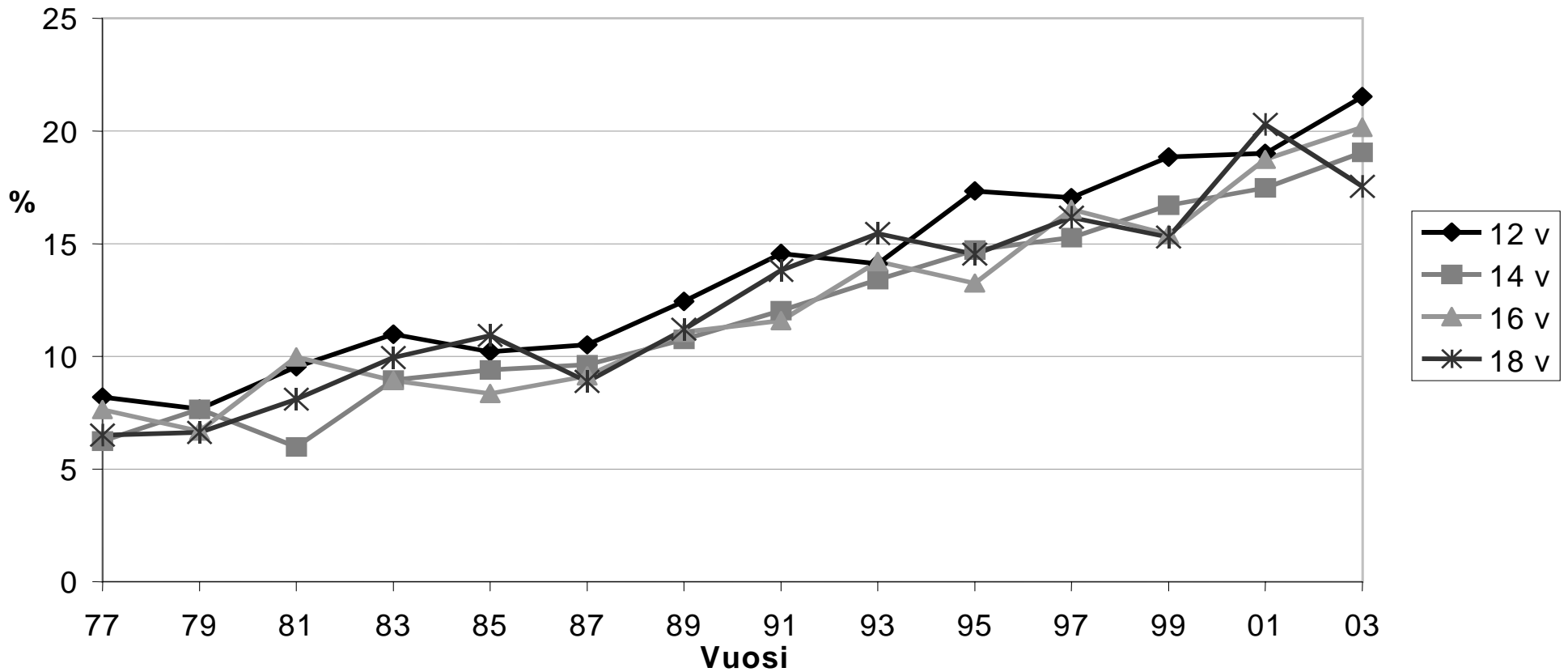
¹ Painoindeksin raja-arvoina käytetty
12-vuotiaat > 21,2, 14-vuotiaat > 22,6, 16-vuotiaat > 23,9, 18-vuotiaat > 25,0

Ylipainoisten tyttöjen osuus Suomessa (%)

Kautianen S. 2004

Ylipainoisten poikien osuus Suomessa (%)

Kautianen S. 2004

Yhteenveto

- Nuorten miesten tapaturmaista kuolleisuutta tulisi ehkäistä
- Mielen terveyden ongelmat lapsilla ja nuorilla melko yleisiä
- Allergia keskeinen lasten ja nuorten terveysongelma Suomessa
- Nuorten tupakoinnin ehkäisyyn tulisi panostaa entistä enemmän
- Lasten ja nuorten hammas terveyden huononeminen tulisi pysäyttää
- Lasten ja nuorten ylipaino-ongelmat lisääntyvät
- Syrjäytyminen, koulumenestys ja terveysongelmat ovat yhteydessä toisiinsa

Kiitos mielenkiinnosta!

